

PYTANIA JAWNE
skrótowo
„DZIADY” cz. II
A. Mickiewicz

SŁONIK

John Henry Fuseli, „Nocna mara”,
https://pl.wikipedia.org/wiki/Johann_Heinrich_F%C3%BCssli#/media/Plik:John_Henry_Fuseli_-_The_Nightmare.JPG, domena publiczna [dostęp 04.01.2024]

*Relacje między światem
realnym a fantastycznym.*

*Omów zagadnienie na
podstawie „Dziadów” części II
Adama Mickiewicza. W swojej
odpowiedzi uwzględnij
również wybrany kontekst.*

INSPIRUJĄCY CYTAT

**„Czucie i wiara silniej
mówi do mnie,
Niż mędrca szkiełko
i oko”.**

**A. Mickiewicz
„Romantyczność”**

KONTEKST KULTUROWY

**obraz
John Henry Fuseli
„Nocna mara”**

**Dzieło ukazuje ubraną w
białą koszulę nocną śniącą
kobietę. Jej postać jest
wyraźnie rozświetlona.**

**Omdlałe ciało damy
bezwładnie opada w dół, a
jej włosy i ręce dotykają
podłóża. Na piersi kobiety
siedzi przerażający stwór z
wyłupiastymi oczami. Na
dalszym planie znajduje się
łeb konia, spoglądający w
kierunku kobiety i
tytułowej mary. Zarówno
stwór jak i koń
przypominają postaci
demoniczne- siły zła, które
przychodzą nocą. Być może
są to postaci z koszmaru
sennego. Mogą też
odzwierciedlać demoniczną
naturę kobiecą, która nie
walczy z nimi, a wręcz im
ulega. Świat realistyczny
przeplata się tu z
fantastycznym.**

Plan wypowiedzi ustnej

1. Wstęp

W romantyzmie uważano, że to, czego nie da się wyjaśnić w sposób racjonalny, można wytłumaczyć za pomocą wierzeń ludowych, które zakładały przenikanie się świata realistycznego z fantastycznym. Pierwiastki fantastyczne ukazywały bowiem prawdę o moralności człowieka i stosunkach międzyludzkich.

2. „Dziady” cz. II A. Mickiewicza

- wyjaśnienie, na czym polegał obrzęd dziadów
- charakterystyka oraz symbolika duchów:

a) Józio i Różia;

b) Widmo złego Pana;

c) Zosia.

3. Kontekst:

- „Romantyczność”, A. Mickiewicz - manifestem programowym polskiego romantyzmu (Karusia widzi ducha swego zmarłego ukochanego Jasieńka).
- „Makbet”, W. Szekspir - trzy wiedźmy podsycają ambicję tytułowego bohatera, a duch Banko stanowi symbol wyrzutów sumienia Makbeta.
- „Nie-boska komedia”, Z. Krasiński - stworzona przez złe duchy Dziewica jest ucieleśnieniem poetyckich marzeń Męża.
- „Wesele”, S. Wyspiański - pojawiające się zjawy odzwierciedlają marzenia, pragnienia, lęki i słabości poszczególnych bohaterów.

4. Kontekst kulturowy:

- obraz „Nocna mara”, John Henry Fuseli - postacie fantastyczne, przychodzące do kobiety we śnie.

5. Wnioski

W dziełach literackich elementy realne mieszają się z fantastycznymi, co pozwala autorom nie tylko urozmaicić i uatrakcyjnić fabułę, ale także wyrazić trudne do przedstawienia wprost prawdy o człowieku i zachęcić czytelnika do refleksji nad własnym życiem.